

v. משרד המשטרה

משטרת ישראל

א. פעולות הביקורת

הביקורת הקיפה: ענייני אפסניה, בעיות כוח אדם בשירותים, שיטות הרישום והחשבונות. בשטח הרכב נבחנו הסדרים ברכיזי המכוניות (pool) וצורות הטיפול בביטוח רכב המשטרה נגד סיכונים צד שלישי; כן נבדקה אספקת דלק באמצעות תחנות הדלק של המשטרה; בשטח הדיור נבחנו דרכי קביעת המועמדים וחלוקת הדירות לשוטרים; נערכה בדיקה שוטפת על החשבונות והדוחות; הביקורת בשנה זו הקיפה גם את פעולות הרישוי של המשטרה.

ב. ליקויים שלא תוקנו ופגיעות

(1) ספירת מלאי

הביקורת על ספירת המלאי ביחידות המשטרה העלתה:

(א) ספירת המלאי בחלק מהיחידות לא היו תכופות די הצורך; באחדות מהן נספר המלאי רק פעם אחת במשך השנים 1950-1954.

(ב) רוב הספירות בוצעו על ידי המחסנאים עצמם, בעוד שהספירה צריכה להיעשות על ידי פקיד, שאינו קשור במחסן.

(ג) בחלק מהיחידות לא השתמשו בגליונות ספירה, שהשימוש בהם מבטיח רישום סדיר.

(ד) חלק מהעודפים והגרעונות שנתגלו לא נרשמו בכרטיסי המלאי.

כתוצאה מהביקורת מנתה ועדה לשם קביעת נוהל מפורט לספירת מלאי המותאם לצורכי המשטרה. בעבודת הוועדה השתתף נציג משרד מבקר המדינה. מטה המשטרה אישר בחודש דצמבר 1955 את המלצות הוועדה, ותורה להפעילן.

(2) קניות

הביקורת העלתה, שבתקופה הנסקרת לא הופעלה כראוי שיטת המכרזים, שהונהגה בחודש מאי 1954 לפי הצעת הביקורת (ראה דו"ח מס' 5, עמוד 159): ועדת הקניות הייתה מורכבת רק מנציגי מחלקת האפסנאות, בעוד שלפי התקנון לענייני כספים ומשק צריכה הוועדה להיות מורכבת מנציגי ההנהלה - יו"ר, גובר המשרד, אפסנאי ופקיד בעל נסיון בכלכלה או במסחר. הצעות הספקים במקרים רבים לא נפתחו בישיבות הוועדה אלא על ידי מוכירות מטה המשטרה. בחודש יולי 1955 שונה הרכב הוועדה: מלבד נציג מחלקת האפסנאות משתתפים בוועדה גם נציגי מחלקות אחרות של מטה המשטרה. בהוראות נוספות הובטח, שההצעות תיפתחנה על ידי הוועדה.

(3) ניכויים בעד חשמל ומים

אגף המינהלה במטה המשטרה קבע ב-1.4.53 שיעורי תשלומים בעבור השימוש במים וב-חשמל על ידי שוטרים הגרים במבנים של המשטרה. במשך הזמן חלו עלויות בתעריפי החשמל והמים, אולם אגף המינהלה לא שינה את שיעורי התשלומים. כתוצאה מכך לא כיסו הסכומים שגבו את ההוצאות הממשיות.

אגף המינהלה הוציא בחודש אוקטובר 1955 הוראות בדבר העלאת תעריפי הניכויים.

ג. ממצאי ביקורת שונים

(1) פעולות מטה המשטרה לקידום החסכון והיעילות. פעולותיו של המדור לביקורת וייעול, המשמש כמבדק פנימי של המשטרה, הוגברו. ננקטו פעולות חשובות למען קידום היעילות והגברת החסכון במשטרה: הוקמו רכזי מכוניות במטה הארצי, במחוז ירושלים, במחוז

חיפה, במחוז תל אביב, ושירותי הסעת השוטרים לעבודה וממנה צומצמו במידה ניכרת. נקבע הסדר עם הצבא בדבר אספקה מרוכזת של כל מצרכי המזון מבסיסי הצבא.

(2) עודפי מלאי. עקב הביקורת במחסני המשטרה החלה המשטרה בחיסול המלאי העודף של ציוד חומרים בדרכים שונות: על ידי שימוש בו בבתי המלאכה של המשטרה, מסירה לגופים ממשלתיים או מכירה.

(3) שיטת הרישום במחסן המלאי. הביקורת הציעה שיפורים ברישום סחורות מחסן המלאי; הנהגת טפסים מתאימים וביטול של ניהול חשבון במחלקת האפסנאות, מאחר שחשבון מקביל מתנהל במחלקת התשלומים. המשטרה קיבלה את הצעות הביקורת וניגשה להגשמתן.

(4) מצרכי מזון - עודפים. בהתאם להצעות הביקורת הונהגו תיקונים ברישום מצרכי המזון, המסופקים למשטרה על ידי בסיס האספקה של צה"ל, וביטול בעודפי מזון.

(5) משמר הגבול - טבחים. מספר הטבחים המועסקים ביחידות משמר הגבול הוקטן, אחרי שהביקורת הצביעה על כללים, שלפיהם ניתן לקבוע את היחס הנכון בין מצבת כוח אדם לבין מספר הטבחים.

(6) תאונות דרכים - דמי נזיקין. הביקורת עמדה על הצורך לשפר על ידי רישום מרוכז את סדרי הגבייה של פיצויי נזיקין המגיעים למשטרה מחמת נזקים, שנגרמו לכלי הרכב של המשטרה בתאונות דרכים. לפי הצעת הביקורת הונהג רישום חובות אלה בהנהלת החשבונות.

(7) מס הכנסה - ניכויים ממשכורת שוטרים. נציב מס הכנסה אישר לשנת 1952/53 פטור חלק מהמשכורת של השוטרים ממס ההכנסה, כדוגמת הפטור הניתן לצבא הקבע. פטור זה ניתן על פי פקודת מס הכנסה 1947 (סעיף 5 (1) (ב) 1). גם לשנים 1953/54 ו-1954/55 המשכורת של המשטרה לשלם את המשכורות תוך מתן הפטור האמור, אף על פי שאישורו של נציב מס ההכנסה התייחס לשנת 1952/53 בלבד, והחל מאוגוסט 1954 בוטל היסוד החוקי לאישורים מסוג זה (ספר חוקים 162).

שירות בתי הסוהר

א. פעולות הביקורת

בתקופה הנסקרת בוקרו: קניות ומכירות; מצבות כוח אדם לעומת התקנים; שיטות הרישום באפסנאות ובמזון כוח אדם וספרי החשבונות.

ב. ממצאי ביקורת שונים

(1) תשלום שכר עבודה לאסירים. בשנה הנסקרת פורסמו תקנות, המאפשרות תשלום שכר עבודה לאסירים, שהיו חסרות עד עכשיו (ראה דו"ח שנתי מס' 5, עמוד 159). פריון העבודה של בתי המלאכה עלה.

(2) הסדר האספקה לשירות בתי הסוהר. בשנת 1954/55 שילם שירות בתי הסוהר בעבור מצרכי מזון מסוימים מחירים גבוהים מאלה, ששולמו באותה תקופה על ידי אנשי האספקה של משרד הבטחון; הסיבה העיקרית לכך נעוצה בהבדל הגדול בכמויות הביקורת הציעה אספקת מצרכי מזון באמצעות מוסדות הבטחון; ההצעה נמצאת בדין. אנשי הדיונים כבר הוסכם, שרכישת טכסטילים ועורות תיעשה באמצעות אנשי האספקה של משרד הבטחון.

(3) אפסנאות השירות. אחרי שהביקורת קבעה כפילות ברישום שהתנהל במדור האפסנאות של השירות ובבתי הסוהר וגם פיגור ניכר ברישום, הונהג לפי הצעת הביקורת נוהל אפסנאי חדש.

(4) חופשות של עובדי השירות. בהתאם להצעת הביקורת הותאמו שיעורי החופשה של עובדי השירות לאלה הנהוגים במשטרת ישראל.